

[Poul Dam.]

seret opfattelse være begrænset til at hjælpe dem med u-landsbistand. At hjælpe dem politisk var noget, man ikke skulle drøfte; det var noget, der ikke kom sagen ved.

Imidlertid er disse udviklingslande de mange; det er de efter befolkningstal, og det er de efter stemmetallet i De Forenede Nationer. Udviklingslandene er i høj grad kommet til at dominere De Forenede Nationer talmæssigt og i mange debatter. Netop dette synes imidlertid at gøre supermagterne mindre interesserede i at bruge FN som andet end et propagandainstrument. Det, der kunne gøres gennem FN for de små lande, både de mere udviklede og de mindre udviklede, bliver derigennem svækket. De afro-asiatiske lande har en meget militant optræden i De Forenede Nationer, ser man nævnt forskellige steder. Udtrykket bruges også i udenrigsministeriets beretning om De Forenede Nationers sidste generalforsamling. Men hvorfor er de så militante? Forklaringen kan undertiden findes i indre årsager, i en mangel på politisk tradition, som man ikke skal bebrejde dem, men formodentlig mere os andre. Men i mange tilfælde forklares den af følelsen af at være holdt ude, af ikke at blive regnet med — en følelse, som nødvendigvis må skabe aggression. Man kan her uden videre stille spørgsmålet: hvorfor er Kina blevet stillet, som det er, i forholdet til den øvrige verden? Først og fremmest fordi Kina har følt, at man ikke ønskede at have det med. Kina har følt sig stængt ude fra det gode selskab.

Som jeg sagde før — og det er ikke noget, jeg har fundet på, det er en bitter kendsgerning, som historien har vist os: verdensfreden er udelelig. De små landes problemer er ikke små problemer. Det er ikke noget at smile ad. En lokal national krig kan opstå hvor som helst og når som helst af rent lokale årsager. Det er der ikke noget som helst unaturligt ved, og der er ikke spor grund til at se internationale sammensværgelser bag ved det. Den nye nationalisme, der optræder mange steder, er fuldt tilstrækkelig som forklaring. Men enhver lokal krig indebærer en risiko for, at stormagterne eller andre magter bliver engageret i konflikten uden egentlig at ville det og, hvad der måske er endnu mere risikabelt, uden at være forberedt på situationen, uden at

kunne overskue dens risiko for verden som helhed. Man kan gå tilbage til Koreakrigen, som blev startet lokalt enten af den ene eller den anden part — det er det meget svært at sige noget om — men som udviklede sig til ikke alene en fare for verdensfreden, men til en situation, som isolerede Kina. Det var en lokal krig, som var skabt af lokale interesser, og som fik verdensomspændende betydning. Vietnamkrigen har noget af den samme karakter. Den er heller ikke startet af amerikanerne eller af Nordvietnam. Den er startet lokalt. Mellemøstkonflikterne, visse af de latinamerikanske konflikter og konflikter i Afrika er på lignende måde lokalt nationalt begrundede, men rummer hver for sig en overvældende risiko for verdenssamfundet. For Biafra-krigen er dette så klart. Her er der adskillige stormagter indblandet som våbenleverandører og som politiske rådgivere for henholdsvis regeringen i Lagos og regeringen i det, der nu er tilbage af Biafra. Det er ikke officielt, men det er velkendt.

De nationale opgør er uundgåelige, hvis man ikke på verdensbasis gør en indsats for at løse de problemer, der ligger bag. Parterne i de lokale opgør har intet at tabe. For dem betyder hensynet til verdensfreden og verdensbalancen såre lidet i forhold til deres lokale og mange gange dybt alvorlige problemer.

Hvad kommer dette nu dansk udenrigspolitik ved? Ifølge hr. Poul Schlüter ingenting. Det er noget, vi ikke behøver at tage os af. Det ligger langt borte. Den traditionelle danske politik på alle disse områder er vel nok, at man udtrykker nogle meget nydelige ønsker om fred og ro, fromme ønsker om, at denne eller en anden ulykkelig krig nu snart må holde op, men man gør intet for at tage stilling til de problemer, der ligger bag ved konflikterne; man gør intet — eller kun i meget få tilfælde lidt — for at yde bidrag til løsninger. Holdningen til Biafra er i og for sig typisk. Udenrigsministeren sagde her i dag:

„... at vi stedse har rettet og fremdeles retter vore bestræbelser mod en løsning af de humanitære problemer, og at vi ikke ønsker at blande os i den politiske side af konflikten.“

Hvis man vil se på, hvad en fremtrædende afrikansk statsmand siger om tingene, kan